
**“BANK MARKETING”
CHAPTER – 2.
FEATURES OF THE BANK PRODUCT
HOME WORK WITH ANSWERS
XUSAINOV SH. - PhD**

**“БАНК МАРКЕТИНГИ” ФАНИ
2-МАВЗУ
БАНК МАҲСУЛОТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ
УЙ ВАЗИФАСИ ЖАВОБЛАРИ БИЛАН
ХУСАИНОВ Ш. -и.ф.н.**

САВОЛЛАРГА ЖАВОБ БЕРИШИНГИЗ КЕРАК:

1. Банк маркетингининг моҳияти ва функциялари нимадан иборат?

Замонавий маркетинг - бу мураккаб ҳодиса: ташкилотни бошқариш тушунчаси, башорат қилинадиган бизнеснинг ўзига хос фалсафаси. Маркетинг - бу бозорни ўрганиш, реклама кампаниясини ўтказиш ва хизматни реал сотиш орқали хизматларни сотишга ёрдам берадиган бошқарув функциялари мажмуасидир. Кредит ташкилотларини бошқаришда маркетингнинг мақсадларидан бири бу инвестициялар, менежерлар, ходимлар, акциядорлар меҳнатига ҳақ тўлаш манбаи бўлиши мумкин бўлган фойдани яратишдир.

Банк маркетинги функциялари банк маркетингининг мақсад ва вазифаларини амалга оширишга қаратилган:

- молия бозори ҳолати ва унинг ривожланиш истиқболларини ҳар томонлама ўрганиш орқали банк маҳсулотларига бўлган бозор талаби ва мижозларнинг мавжуд ва потенциал талабларини аниқлаш;
- мижозларнинг эҳтиёжларини тўлиқ қондирадиган янги банк маҳсулотларини яратиш ва такомиллаштириш бўйича фаолиятни самарали ташкил этиш;
- банкнинг ҳақиқий имкониятлари ва бозор талабларидан келиб чиққан ҳолда, банк маҳсулотлари ва хизматларининг мақбул ассортиментини аниқлаш;
- молия бозорида банк фаолиятини режалаштириш ва мувофиқлаштириш;
- сотиш сиёсатини ишлаб чиқиш, банк маҳсулотлари ва хизматларини сотишни рағбатлантириш тизимини ташкил этиш, мижозлар эҳтиёжини шакллантириш;
- банкнинг ишончли, мижозга йўналтирилган ташкилот сифатидаги обрўсини сақлаш ва ривожлантириш.

2. Банк маркетингининг хусусиятлари нималардан иборат?

Банк маркетинги ўзининг ўзига хос хусусиятига кўра маркетингнинг алоҳида тармоғидир. Бу муайян ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий вазият билан белгиланадиган банкнинг ташқи ва ички мафкураси, стратегияси, тактикаси ва сиёсатидир.

Банкнинг маркетингдан фойдаланиши унинг фаолиятида маркетингнинг қуйидаги муҳим хусусиятларининг мавжудлиги билан тавсифланади:

- мижозлар эҳтиёжларига эътибор бериш (маркетинг фалсафаси);
- бозор сиёсатининг турли хил воситаларини қўллаш (маркетинг аралашмаси);
- сотиш соҳасида фаолиятнинг барча турларини мақсадли мувофиқлаштириш (маркетингни бошқариш).

Маркетинг хусусиятларини аниқлаш унинг моҳиятини тушуниш учун муҳимдир, чунки кўплаб банкирлар маркетингни соддалаштирилган тушунишга эга бўлиб, уни бозор сиёсати воситалари сифатида қарайдилар.

3. Банк маркетингининг мақсад ва вазифалари нималардан иборат?

Банк маркетинги функциялари банк маркетингининг мақсад ва вазифаларини амалга оширишга қаратилган:

- молия бозори ҳолати ва унинг ривожланиш истиқболларини ҳар томонлама ўрганиш орқали банк маҳсулотларига бўлган бозор талаби ва мижозларнинг мавжуд ва потенциал талабларини аниқлаш;
- мижозларнинг эҳтиёжларини тўлиқ қондирадиган янги банк маҳсулотларини яратиш ва такомиллаштириш бўйича фаолиятни самарали ташкил этиш;
- банкнинг ҳақиқий имкониятлари ва бозор талабларидан келиб чиққан ҳолда, банк маҳсулотлари ва хизматларининг мақбул ассортиментини аниқлаш;
- молия бозорида банк фаолиятини режалаштириш ва мувофиқлаштириш;
- сотиш сиёсатини ишлаб чиқиш, банк маҳсулотлари ва хизматларини сотишни рағбатлантириш тизимини ташкил этиш, мижозлар эҳтиёжини шакллантириш;
- банкнинг ишончли, мижозга йўналтирилган ташкилот сифатидаги обрўсини сақлаш ва ривожлантириш.

4. “Банк маҳсулоти” нима, унинг ўзига хос хусусияти нимада?

Иқтисодий адабиётларда “банк хизмати”, “банк операцияси” ва “банк маҳсулоти” тушунчаларига қуйидагича таъриф берилган.

Банк хизмати - бу банкнинг мижозларга тақдим этувчи техник, технологик, молиявий, интеллектуал ва касбий фаолияти, банк операцияларини амалга оширишга ҳамроҳлик қилувчи ва оптималлаштиради.

Банк операцияси - бу банк ва мижознинг банк номидан амалга ошириладиган, пул маблағларининг ҳаракатини таъминловчи ва муайян иқтисодий муаммони ҳал қилишга қаратилган ўзаро боғлиқ ҳаракатлари мажмуидир.

Банк маҳсулоти - бу мижозларнинг банк фаолиятининг айрим турларига бўлган эҳтиёжларини қондиришга қаратилган ўзаро боғлиқ банк хизматлари ва операциялари мажмуасидир.

Таклиф этилаётган банк хизматлари мажмуи портфелга бирлаштирилиб, бир ёки бир нечта мижозлар эҳтиёжларини қондиришга қаратилган.

5. Банк маркетингининг қандай тамойиллари мавжуд?

Банкда маркетингнинг бир қисми сифатида қуйидаги асосий тамойиллар амалга оширилиши керак:

- а) барча банк ходимларининг ҳаракатларини аниқ бозор мақсадларига эришишга йўналтириш;
- б) маркетинг фаолиятининг мураккаблиги (режалаштириш, ташкил этиш, мотивация ва назорат қилиш);
- в) истиқболли ва жорий маркетинг режалаштиришнинг бирлиги;
- д) қарорларнинг бажарилишини назорат қилиш;
- э) ҳар бир ходимнинг ижодий фаоллиги ва ташаббусини рағбатлантириш;
- ф) ходимларнинг малака оширишга қизиқишини таъминлаш;
- г) банк ходимларида қулай психологик муҳитни яратиш.

Банк маркетингининг асосий усуллари қуйидагилардан иборат:

- мижоз билан мулоқот қилиш;
- даромадли фаолиятни таъминлаш ва акциядорларга дивидендлар тўлаш;
- банк хизматларидан фойдаланишда мижозга устунлик яратиш;
- хизматларни сотишда банк ходимларининг моддий манфаатдорлиги.

Фойдаланиладиган адабиётлар:

1. Marketing management (Global edition). Kotler P., Keller K.L. 15th ed. — Harlow: Pearson Education Ltd., 2016. — 834 p
2. Marketing management – 13th ed. Kotler Ph. Keller K. Person Education Ltd. 2009. 790 P.
3. Marketing menedjment- Kotler F., Keller K.L. 14-izd. Izd.: Piter, 2014 g. 814s.
4. Банковский маркетинг: Учебно-методический комплекс. Николаева Т. П. - М.: Изд. центр ЕАОИ. 2009. - 224 с.